

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою факультету іноземних мов
Протокол № 7 від 18.03.2021 р.

Голова

Т.С. Шавловська
(підпис)

Шавловська Т.С.

(прізвище, ініціали)

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

з Англійської мови та методики її навчання

(назва атестаційного екзамену)

освітній ступінь

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

галузь знань

01 Освіта/Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

014 Середня освіта

предметна спеціальність 014.02 Мова і література (із зазначенням мови)

освітня програма / Середня освіта: мова і література (німецька, французька,

спеціалізація російська, болгарська, румунська)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

С.О. Рябушко
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості вищої освіти
факультету іноземних мов

С.О. Рябушко
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою англійської філології
протокол № 7 від 17.03.2021

Завідувач кафедри

Г.О. Олейнікова
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

Рябушко Світлана Олексівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри романо-германської філології та методики навчання іноземних мов.

Вдовенко Тетяна Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології

Олейнікова Галина Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології

Сорока Тетяна Вячеславівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології

Іванова Дора Георгіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти

Рецензенти програми:

Домброван Тетяна Іванівна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри англійської філології та перекладу Одеського національного політехнічного університету

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Метою атестаційного екзамену є перевірити: знання здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» з теоретичних основ вивчених курсів, їх методичну компетенцію та науковий підхід до розв'язання практичних проблем виховання та освіти.

Завданнями атестаційного екзамену є підсумкова перевірка: якості теоретичної і практичної підготовки, готовності здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» до активної участі в реформуванні освіти, запровадженні у навчально-виховний процес сучасних педагогічних технологій та науково-методичних досягнень.

2. ЕТАПИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ

2.1. Етапи проведення: 1 етап

2.2. Форми проведення - усна

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

3.1. Структура екзаменаційного завдання

Назва екзаменаційного завдання	Компетентності, що перевіряються	Результати навчання, що перевіряються
Завдання №1 Лінгвістичний аналіз художнього тексту та пояснення сутності деяких підкреслених мовних феноменів з тексту	ФК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської мови в закладах середньої освіти, практиці навчання англійської мови ФК 7. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм (з англійської, української мов), володіти англійською мовою на рівні С1, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту ФК 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні прийоми й методи аналізу художнього тексту	ПРН 3. Знати мовні норми, соціокультурні ситуації розвитку англійської мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовного дискурсу художньої літератури ПРН 9. Володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильові своєрідності, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язки твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією; виділяти значення для національної та світової культур. ПРН 11. Порівнювати мовні та літературні факти, явища, визначати їхні подібності й відмінності
Завдання №2 Реферування англомовного газетного дискурсу	ФК 8. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах (англійською	ПРН 7. Уміти працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі

	<p>мовою), володіти методикою формування й розвитку комунікативної компетенції учнів</p> <p>ФК 16. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави</p>	<p>ПРН 8. Володіти комунікативною англомовною компетентністю (лінгвістичний, мовленнєвий, соціокультурний, прагматичний компоненти, відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти), здатність удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті</p>
<p>Завдання №3 з перевірки методичної й психолого-педагогічної компетенцій здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»</p>	<p>ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання</p> <p>ФК 4. Здатність аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу</p> <p>ФК 6. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання англійської мови на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду</p> <p>ФК 11. Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять</p> <p>ФК 12. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання англійської мови з метою професійної саморегуляції й</p>	<p>ПРН 1. Знати сучасні філологічні й дидактичні засади навчання англійської мови</p> <p>ПРН 5. Знати державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з англійської мови для закладів середньої освіти та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності учнів</p> <p>ПРН 14. Володіти методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі</p> <p>ПРН 15. Застосовувати сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в закладах середньої освіти.</p> <p>ПРН 19. Мати здатність до ефективного спілкування в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-діловій сферах; участь у дискусіях, відстоювання власної думки (позиції), дотримання культури поведінки</p> <p>ПРН 20. Мати здатність до організації навчально-</p>

	свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі	виховного процесу у закладах загальної середньої освіти, співпраці учнів (вихованців), ефективної співпраці в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях)
--	---	---

3.2. Зміст екзаменаційних завдань

Атестаційний екзамен з Англійської мови та методики її навчання складається з трьох завдань для перевірки фахових компетентностей зі спеціальності – завдання 1: лінгвістичний аналіз художнього тексту та пояснення сутності деяких підкреслених мовних феноменів з тексту; завдання 2: реферування англomовного газетного дискурсу; завдання 3: з перевірки методичної й психолого-педагогічної компетенцій здобувачів освітнього ступеня «бакалавр». Зміст екзаменаційних завдань наводимо нижче:

Завдання № 1 – лінгвістичний аналіз художнього тексту та пояснення сутності деяких підкреслених мовних феноменів з тексту:

1.1. Список творів, за якими проводиться лінгвістичний аналіз тексту

(1) O'Henry

1. Tommy's Burglar
2. A Newspaper Story
3. By Courier
4. Little Speck in Garnered Fruit
5. Jimmy Valentine's Reformation

(2) Somerset Maugham

1. The Escape
2. Mr. Know-All
3. Neil MacAdam
4. A Casual Affair
5. Raw Material

(3) Ernest Hemingway

1. A clean, well-lighted place
2. A Very Short Story
3. The Short Happy Life of Francis Macomber
4. Cat in the Rain
5. Une generati perdu

(4) Jerome K. Jerome

1. Clocks
2. Portrait of a Lady
3. The Absent-minded Man
4. Passing of The Third Floor Back
5. Philosophy and the Daemon

(5) Herbert Wells

1. A Vision of Judgment
2. The Magic Shop
3. Jimmy goggles the God
4. The Door in the Wall
5. The stolen bacillus

(6) Edgar Allan Poe

1. The Black Cat
2. The Purloined Letter
3. MS. Found in a Bottle
4. Eleonora
5. The Tell-Tale Heart

Приклад схеми лінгвістичного аналізу художнього тексту

I. Загальна характеристика тексту:

- автор, назва тексту;
- літературний напрям;
- жанр, стиль.

II. Жанрово-стилістичні та функціональні ознаки твору:

- сюжетна організація тексту;
- тип мовлення (1/3 особа оповідання) ;
- функціональний тип мовлення (опис, оповідання, роздум), домінуюча складова типу мовлення;
- типи оповідальної характеристики персонажів (пряма, непряма характеристика);
- зв'язність тексту: мовні засоби зв'язності та їх роль у тексті;
- індивідуально-авторські стилістичні особливості тексту, рівні відбору мовних засобів та їхня організація з використанням стилістичних прийомів

III Жанрово-стильові особливості тексту:

- лексико-фразеологічний склад тексту: лексика, фразеологія, запозичення, сфера функціонування (книжкова – розмовна – просторічна – діалектна; архаїчна – сучасна; пасивна – активна; висока – нейтральна), термінологія;
- синтаксис: співвідношення різних типів речень; засоби зв'язку речень у тексті;
- художні деталі та їх особливості вживання в аналізованому тексті. Символ художнього тексту;
- інформативність тексту: змістово-фактуальна, змістово-концептуальна та змістово-підтекстова інформація;
- заголовок тексту та його функція в аналізованому творі.

1.2. Питання з теоретичних основ філології:

Стилістика

- переривання думки
- метафора
- метафорічна фраза
- еліптичне речення
- графон
- епітет
- фразовий епітет
- еліпсис
- відокремлене речення
- називання предметів за порядком

Лексикологія

- графічна аббревіація
- запозичення з латинської мови

Теоретична граматики

- пост модифікація
- минулий час дієслова
- пасивний стан дієслова
- минулий пасивний стан дієслова
- минула перфектна форма дієслова
- конструкція називної комплементациї
- теперишній тривалий час дієслова

Теоретична фонетика

- редукція приголосних у кластерах
- регресивна асиміляція
- елізія

- запозичення з французької мови
- складні слова
- деривати, похідні слова
- фразеологізм
- конверсія
- редукція приголосних у кластерах
- якісна редукція голосних звуків
- прогресивна асиміляція

Завдання №2 – реферування англомовного газетного дискурсу:

Теми для обговорення:

1. Сучасні підходи до навчання англійської мови	8. Звичай та традиції Великої Британії
2. Позитивний та негативний вплив гаджетів на результати навчання	9. Виховання дітей
3. Майстерність вчителя	10. Англомовний світ сьогодення
4. Телебачення: за і проти	11. Виховання сучасної молоді
5. Конфлікт поколінь	12. Батьки та діти
6. Роль книги в сучасному житті	13. Реформа освіти в Україні
7. Родинні стосунки	14. Відомі особистості Великої Британії
	15. Історія британського кіно

Завдання №3 – з перевірки методичної й психолого-педагогічної компетенцій здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»:

3.1. Планування роботи вчителя англійської мови за підручником

3.1.1. Зразок плану-конспекту уроку англійської мови (схема)

Схема плану-конспекту уроку

Дата	План-конспект уроку № ... у ... класі	
Тема:		
Цілі:	Практична/ні Освітня/ні Розвиваюча/чі Виховна/ні	
Обладнання до уроку:	Схематичний план уроку	
Початок уроку		Час
I. Організація класу		2 хв.
II. Мовленнєва/фонетична зарядка		3 хв.
Основна частина уроку		
III-VI.		35 хв.
Заключна частина уроку		
VII. Пояснення домашнього завдання		2 хв.
VIII. Підсумки уроку. Оцінювання досягнень учнів.....		3 хв.

Хід уроку	
Етап, прийом навчання	Зміст роботи
I. Організація класу. <i>Прийом:</i> вітання і повідомлення цілей уроку.	Т:
II. Мовленнєва зарядка. <i>Прийом:</i> бесіда про свято Нового року.	
III-VIII.	

3.1.2. Перелік кейсів з дисципліни «Педагогіка» («Психологія»), за якими укладаються інтелект-карти

Кейс 1. В новому мікрорайоні побудована школа радувала і батьків і дітей. Перші дні вересня були наповнені радістю учнів, їхніми знайомствами з учителями, один з одним. Учителька біології, класний керівник шестикласників, повела учнів на прогулянку до сусіднього парку. Діти розглядали дерева, пожовклу траву. Учителька запропонувала дітям погратися у знайому гру. Але гри не вийшло. Так і повернулись діти у класну кімнату.

Визначте, на якій стадії розвитку знаходиться колектив.

Запропонуйте заходи, які повинен провести вчитель на цій стадії розвитку колективу.

Кейс 2. Розпочався урок у 7-му класі. Через п'ять хвилин з гуркотом розкриваються двері і, нахабно вигукнувши «можна увійти», на порозі зупиняються троє «важких» учнів. Вчителька просить їх вийти і увійти до класу як слід. Учні виходять до коридору. Через хвилину двері відкриваються знову і школярі вже заповзають до класу...

Сформулюйте виховну проблему. Запропонуйте варіант її вирішення.

Кейс 3. Вчителька повела п'ятий клас на балет П.І. Чайковського «Лускунчик». Хлопці тихенько сміються, дратують дівчат, багато дітей шумлять, а деякі граються з телефонами.

Установіть причини такої поведінки школярів. Визначте, яка підготовча робота має бути проведена вчителем перед відвідуванням культурних заходів.

Кейс 4. Йде урок математики в п'ятому класі. Вчителька ілюструє завдання слайдами із зображенням машин. Піднімається один хлопчик: «Марія Петрівна, а який двигун стоїть на цих машинах: карбюраторний чи дизельний?..» На вчительку було сумно дивитися. Обличчя вкрилося плямами: «Питання задаю я, а ти повинен відповідати на них. Якщо не знаєш, то не піднімай руку!»

Визначте помилки, яких припустилася вчителька в наведеній ситуації.

Кейс 5. Шумною юрбою клас заходить до автобуса. Сьогодні в них екскурсія. Молода вчителька закінчує перераховувати дітей і розпочинає знову – і так кілька разів, всю дорогу. Яскраві шапки і шарфи, інші пасажири - все зливається в одне. Вчителька нервує, а діти шумлять і поводяться неспокійно.

Визначте, в чому має полягати підготовча робота вчителя перед проведенням екскурсії та поїздкою в громадському транспорті.

Кейс 6. Урок у 6 класі. Коля С. відповідає біля дошки. Тільки він, помилившись, зупиняється, з'являється багато дітей, котрі бажають відповісти. Спочатку вчителька зупиняла учнів, але потім дозволила виправляти й доповнювати товариша. Коля все більше і більше заплутувався, тягнув слова і згодом зовсім замовк. "Знову не довчив," - сказала вчителька і поставила "крапку" у журнал.

Охарактеризуйте негативні та позитивні сторони методу усного опитування. Визначте, які ще методи перевірки знань можна використати в наведеній ситуації.

Кейс 7. Вчитель (молодий фахівець) прийшов працювати до восьмого класу. До цього в класі працював інший учитель. Учні стали отримувати оцінки гірші, ніж попереднього навчального року. На перших батьківських зборах батьки учнів у брутальній формі стали висувати претензії до вчителя. Склалася конфліктна ситуація.

Визначте причини, що призвели до погіршення успішності учнів класу.

Перерахуйте варіанти попередження конфліктів між учителем і батьками учнів.

Кейс 8. Класний керівник 7 класу, якого дуже поважали учні, за сімейними обставинами переїхав в інше місто. Клас вважався дружним, згуртованим. Керівництво школи призначило нового класного керівника, якому відразу важко було знайти спільну мову з учнями. І якось на виховній годині вчитель сказав учням, що вони не такі вже хороші, як про них думають.

Визначте заходи, які потрібно провести новому класному керівнику, враховуючи рекомендації педагогічної науки.

Кейс 9. Хтось із учнів 6-А класу розбив вікно. Вчителі почали розшукувати винних. Класний керівник, як завжди, спокійно увійшов до класу. Зустріли його насторожено. Він подивився на учнів, потім – на розбите скло у вікні і спокійно сказав: - Не розумію, діти, чому такий галас у школі. Адже не навмисне розбили скло. Я в цьому впевнений. Отже, треба зробити найпростіше – вставити його. Той, хто розбив, може сам вставити скло? Раптом підвівся хлопець і сказав: - Можу. - От і добре. Бажаю вам успіхів, хлопці, - сказав учитель і так само спокійно пішов.

Визначте і охарактеризуйте педагогічні здібності вчителя.

Кейс 10. Класний керівник хотів, щоб його учні дотримувались порядку в класі на уроках та на перервах. З цією метою він провів з учнями декілька бесід про правила поведінки. Вихованці уважно слухали свого наставника, ставили багато запитань. Проте з часом педагог зрозумів, що ніяких змін в поведінці школярів не відбулося.

Поясніть, в чому причина відсутності змін у поведінці учнів. Перерахуйте форми виховної роботи, які можна використати в наведеній ситуації.

Кейс 11. Оберіть один із запропонованих варіантів відповіді або вкажіть свій. Відповідь обґрунтуйте.

На уроці учень несподівано запитує: «Ольго Петрівно, а яка у Вас зарплата?». Що відповісти:

- а) пожартувати: "Це комерційна таємниця";
- б) відповісти чесно: "Невелика";
- в) відповісти з гідністю: "Не велика і не маленька, але мені вистачає";

г) ваш варіант відповіді?

Що означає для педагога гідно вийти із ситуації?

Кейс 12. Молода вчителька організувала у школі гурток біології. Учні з різних класів потягнулись до неї. Одного разу на занятті гуртка одна учениця несподівано сказала: «Приходьте у наш клас вести уроки біології, будь ласка! А то вчителька у нас - просто жах». Що відповісти:

а) сухо сказати: «Марійко, я була про тебе кращої думки»;

б) сказати: "Ось вивчите мене краще, і будете так само критикувати перед іншими вчителями";

в) скромно пояснити: "Не можу, кожен з нас робить свою справу; у мене й так велике навантаження";

г) ваш варіант відповіді? Що таке професійна етика?

Чи можна з учнями обговорювати іншого вчителя, його діяльність? Чи можна перевищувати власні можливості за рахунок приниження іншого? Чому?

Кейс 13. На уроці учениця нагадує вчительці: "Ірино Петрівно, на попередньому уроці Ви обіцяли, що розкажете нам...". Учителька зовсім забула про свою обіцянку і виконати її не готова. Як бути:

а) упевнено сказати: "Звичайно, звичайно, тільки сьогодні у нас на це не вистачить часу. Давайте я вам розповім на наступному уроці";

б) рішуче заявити: "Поговоримо про це після контрольної - тоді у нас і часу буде більше";

в) сказати здивовано: "Розповісти? Ні, сьогодні ви не настільки добре працюєте на уроці, щоб я робила вам такі подарунки!";

г) ваш варіант відповіді?

Чи допустимо педагогові визнавати свої помилки перед учнями? А може, варто вдатися до хитрощів? Відповідь обґрунтуйте. Як педагогу відновити втрачену довіру учнів?

Кейс 14. Увійшовши до класу на урок, учитель побачив на дошці карикатуру на себе. Діти розраховували, що почнеться пошук винуватця й урок буде зірвано.

Що робити? Як би Ви вчинили в даній ситуації?

Один із варіантів відповіді: учитель посміхнувся, підійшов до дошки, підправив малюнок і почав урок. Учні засмутилися та здивувалися. Урок пройшов нормально. Більше такого не повторювалося.

Кейс 15. Учні збиралися втекти з додаткового уроку, причому вчителю потрапила до рук записка, у якій вони домовляються піти з уроку й не дуже добре відгукуються про нього.

Що робити? Як би Ви вчинили в даній ситуації?

Один із варіантів відповіді: учитель демонстративно прочитав класові записку й сказав, що він тепер обізнаний щодо їхньої підготовки прогулу уроку, що його хвилює їхня думка про нього, але він не збирається мститися, а хоче

розібратися, чому так сталося. Дуже хоче вислухати дітей, але просить і їх вислухати його. Зрештою учні й учитель порозумілися і виявилися задоволеними один одним, урок тривав далі.

Кейс 16. На прохання завідувача з навчальної роботи ти заміняєш хворого вчителя в іншому класі. Почався урок. Клас важко піддається управлінню. Ти вітаєшся — жодної уваги. Як бути? Як би Ви вчинили в такій ситуації?

Один із варіантів відповіді: учителька зовсім не звертає уваги на клас, починає малювати на дошці дуже цікаву картинку. Розмови потихеньку припинилися. Діти почали уважно розглядати малюнок. Тоді вона запитала, що б це означало. Деякі діти висловили свою думку. Вона подякувала. Діти розпочали роботу на уроці.

Кейс 17. Марину, ученицю 5-го класу, не впізнати. Стала роздратованою, байдужою до всього, пише абияк, нікого не слухає, розмовляє різко. Причина в тому, що її не включили до списку тих, хто буде виступати на концерті. З раннього дитинства Марині говорили, що вона музикально обдарована, її чекають успіх, слава. На уроках співу у початкових класах дівчина отримувала відмінні оцінки, співала у хорі. І ось з'явилась щаслива можливість виступити перед публікою, а вчителька перекреслила всі надії учениці.

Які причини непорозуміння, що виникли між учителькою та ученицею? Розробіть план бесіди з Мариною. Рівень прагнень особистості ефективно впливає на її розвиток, коли: а) рівень прагнень нижчий від можливостей особистості; б) рівень прагнень збігається з потенціальними можливостями особистості; в) рівень прагнень вищий від можливостей особистості. Відповідь обґрунтуйте.

Кейс 18. Учитель зайшов до класу і побачив, що підліток виправляє оцінку в журналі. Учитель оцінив ситуацію, стан учня й... «не помітив». Ні сьогодні, ні завтра. На наступному уроці учень пильно дивився на вчителя, але той мовчав. Після уроку учень підійшов до вчителя і тремтячим голосом сказав: - Ви бачили, як я виправив оцінку... І мовчите... Навіщо Ви так робите? Ну покарайте вже, не тягніть! Учитель зрозумів, що робити тут нічого не треба, все вже зроблено, і запропонував учню на наступному уроці відповісти, виправити оцінку... Учень відповів на «відмінно», а після уроку підійшов до вчителя і сказав: - Я ніколи цього більше не робитиму. Спасибі!

У чому секрет успіху вчителя? Від чого залежить результативність процесу навчання? Розкрийте психолого-педагогічні основи діяльності учнів в освітньому процесі.

Кейс 19. У школі йшли заняття. Раптом у коридорі з'явилися дві жінки у форменому одязі разом із завучем. Вони ненадовго зайшли в один клас, другий, третій... У чому справа? У сусідньому книжковому магазині зникли набори кулькових ручок. Злодіїв вирішили шукати у школі. Методом впізнання. Завуч цю ідею гаряче підтримала і водить «гостей» під час уроку по класах. У своєму

прагненні виявити винних вона нічого погано не бачила. Але навіщо переривати урок?

Проаналізуйте ситуацію, що склалася. Вкажіть на помилку, що допущена завучем школи. Які вимоги ставляться до організації освітнього процесу?

Кейс 20. На уроці вчитель перевіряв домашнє завдання фронтально, опитуючи учнів у швидкому темпі. Павло К. не зміг швидко зорієнтуватися в питаннях і сказав учителю, що йому треба подумати. На що вчитель відповів: - Нічого думати, треба відповідати. Хлопець перестав зовсім відповідати на уроці.

До якої групи методів належить фронтальне опитування? Як Ви оцінюєте дії вчителя у зазначеному випадку? Прокоментуйте негативні та позитивні характеристики методу. Надайте пропозиції щодо покращення організації перевірки домашнього завдання учнів.

Кейс 21. Урок у 6-му класі. Коля С. відповідає біля дошки. Тільки він зупиняється, помиляється - виникає «ліс рук». Спочатку вчителька зупиняла учнів, але потім дозволила виправляти й доповнювати товариша. Коля все більше і більше заплутувався, тягнув слова і згодом зовсім замовк. - Знову не довчив! - сказала вчителька і поставила «6» в журнал. Урок у 9 класі. Відповідає Іра К. У класі тиша. Але не всі слухають. Кілька учнів готують наступне питання, інші дивляться у вікно. Дві дівчинки розмовляють «очима» про речі, які не мають відношення до уроку. Іра робить помилки, але ніхто її не виправляє. І після відповіді ніхто не визвався виправити помилки.

Порівняйте фрагменти уроку щодо опитування учнів в 6 і 9 класах. Чому не була вдалою перша відповідь учня і була непоміченою друга відповідь? Які методи та прийоми треба застосовувати вчителю, щоб активізувати учнів на зазначеному етапі уроку?

Кейс 22. В учительській кімнаті виникла суперечка між учителями. Одні висловлювали думки про те, що успіх навчально-виховної роботи залежить від якісного складу учнів, інші вважали, що успіх може прийти з будь-яким класом, треба лише докласти зусиль до виховного процесу, знайти індивідуальний підхід до кожної дитини.

Проаналізуйте ситуацію. Обґрунтуйте свою позицію. Які чинники відіграють провідну роль в успішному здійсненні навчально-виховної роботи? Чи залежить рівень розвитку класу від педагогічної майстерності учителя? Які форми методичної роботи сприятимуть розв'язанню суперечки?

Кейс 23. У 8-Б класі постійно з різних причин змінювали деяких учителів-предметників, класних керівників. Клас вважався неорганізованим і слабким за своєю успішністю. Учні звикли до такого становища і навіть цим пишалися.

Як у цій ситуації повинно діяти керівництво школи? Проаналізуйте роль учителя-предметника та класного керівника у формуванні інтересу до навчання. Запропонуйте заходи з методичної роботи щодо покращення навчально-виховної роботи школи.

Кейс 24. Молода вчителька працювала у 8-А з п'ятого класу. Учні її дуже любили і поважали. Проте у восьмому класі стосунки вчителя та учнів почали погіршуватися, постійно виникали непорозуміння і навіть конфлікти.

Вчителька скаржилася класному керівникові та батькам, що учні стали неуважними, що вони дуже змінилися порівняно з тим, які вони були в 5-му класі і тому з ними стало важко працювати.

Проаналізуйте ситуацію, що склалося у класі. На які принципи виховання слід спиратися вчителю, щоб розв'язати зазначену проблему?

Кейс 25. Олена К. постійно порушувала встановлений у школі порядок. Виправдовувалась, обманювала всіх. Але у неї було одне постійне захоплення - вона вміла в'язати з ниток певні речі. На цьому педагог і побудував її перевиховання. Олені було доручено організувати у школі гурток з в'язання. Дорученням вона пишалася, почувала себе комфортно. Отже, це зобов'язало її поводити себе краще.

Чому дії вчителя дали позитивний результат? Обґрунтуйте сутність принципу виховання «опора на позитивне».

Кейс 26. На батьківських зборах класний керівник говорила про те, що сім'я - це природне і найбільш стійке утворення суспільства, яке втілює в собі найважливіші ознаки власного народу. Її підтримала мати Романа В. «Українська родина, - сказала вона, - має пильно зберігати українську мову, традиції, своєрідність, національність, працелюбність, честь і гідність». На що один з батьків відповів: «Немає ніякого національного виховання, потрібно виховувати порядну людину».

Проаналізуйте дану ситуацію. Які засоби національного виховання може застосовувати класний керівник у роботі зі школярами? Запропонуйте методи та форми переконання батьків щодо необхідності національного виховання. Які педагогічні рекомендації можна надати батькам щодо патріотичного виховання їхніх дітей?

Кейс 27. Семикласник, батьків якого вже неодноразово викликали до школи за різні провини, прийшов у клас, де працювала нова вчителька. Володя свідомо запізнився на перший урок, зайшов у клас, не спитав дозволу, тримав руки в кишенях. Він чекав звичних докорів, а може, й критики, приготувався до самозахисту. Але хлопчик розгубився, коли ті засоби, які він використовував раніше з «виховною» метою, не були застосовані. – До нас прийшов новий учень, – сказала Тетяна Трохимівна. – Ми раді йому і знаємо, що він не осоромиться. Декому в класі доведеться підтягнутися і не давати можливостей для жодних зауважень на свою адресу. – Потім вчителька з привітною посмішкою звернулася до хлопчика: – Сідай, Володю, ми звільнимо тобі, як гостю, місце за першою партою. Хлопець, приголомшений несподівано доброзичливим ставленням до нього, без заперечень сів за першу парту, чого він, звичайно, не зробив би в інших умовах.

Чим можна пояснити результативність застосованих засобів педагогічного впливу на учня і колектив класу? Від чого залежить вибір методів виховання?

Кейс 28. На уроці в 9 класі під час обговорення однієї з проблем, учитель (він же класний керівник) торкнувся питання вибору учнями майбутньої професії, але акценти зробив на те, що її треба обирати за покликанням. На таке пояснення один з учнів відповів, що за сучасних умов слід обирати таку професію, яка може забезпечити, матеріально. Частина учнів підтримала його.

Які методи виховання слід використовувати, щоб переконати учнів у виборі професії відповідно покликання? Які чинники впливають на вибір професії старшокласниками?

Кейс 29. Йде урок історії. Учитель цікаво розповідає про події, зачитує учням уривки з книг, що викликають у них певний інтерес. Педагог рекомендує школярам прочитати книги, з яких він цитував уривки, і пропонує дітям записати в зошитах назви книжок. У цей час учень піднімає руку: - Слухаю тебе, - говорить вчитель. - А ось ще одна цікава книга..., - каже учень. - Сідай і помовчи, - сказав учитель.

Проаналізуйте ситуацію, що склалася на уроці. Обґрунтуйте з педагогічної позиції Ваше ставлення до застосованих учителем методів.

Кейс 30. На відкритому уроці вивчали життєвий і творчий шлях Т.Г.Шевченка. Наприкінці уроку вчитель повідомляє, що кожного року кращі письменники України нагороджуються Шевченківською премією. У переддень повідомлялися прізвища письменників - лауреатів премії нинішнього року, але вчителька ще не встигла ознайомитися з ім'ями нових лауреатів. Один з учнів піднімається і демонстративно задає питання: «А Ви знаєте, хто в цьому році є лауреатом Шевченківської премії?»

Проаналізуйте ситуацію. Як би вчинили Ви на місці вчительки?

Кейс 31. Сергій К., учень 7-го класу, відмінно навчається з усіх предметів, але після хвороби не може виконати програмні нормативи з фізкультури.

Як у цьому випадку повинен діяти вчитель фізкультури? Чи можуть втручатися в цю справу класний керівник, батьки учня?

Кейс 32. Учень добре фізично розвинутий, кращий спортсмен у класі. Разом з тим, з інших навчальних дисциплін він значно відстає. На вимогу класного керівника покращити успішність з цих дисциплін відповідає: «Сила є – розуму не треба».

Як у цьому випадку повинен діяти класний керівник? Яку позицію має займати вчитель фізкультури? Як спільними зусиллями школи та сім'ї може уникнути негативного ставлення до навчання?

Кейс 33. В п'ятому класі з'явилася нова дівчинка. Жила вона з матір'ю та двома меншими братами. Мати мало турбувалася про дочку. Тому вона часто запізнювалася до школи, приходила неохайна. З учнями дівчинка майже не спілкувалася, погано вчилася.

Що б Ви порадили класному керівнику в такій ситуації? Позначте основні форми та методи роботи класного керівника з дітьми з «проблемних» сімей.

Кейс 34. Світлана К., учениця 8 класу, мала важкий характер. У неї часто був поганий настрій, їй не вдавалося спілкуватися зі своїми однокласниками, вона ображалася на них за те, що їй робили зауваження. Поступово Світлана стала самотньою.

Що спричинило таке становище дівчини? Чи мають значення для майбутнього дівчинки такі якості характеру? Чому? Які методи самовиховання були б доречними у наведеному прикладі?

Кейс 35. Молодий, учитель мав звичку вживати на уроці слова-паразити. Учні, здавалося б, уважно слухали вчителя, проте, як виявилось, рахували кількість зайвих слів, що їх постійно вживав учитель.

Які висновки повинен зробити вчитель?

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

4.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	екзамен
90-100	відмінно
70-89	добре
51-69	задовільно
1-50	незадовільно

Результат атестаційного екзамену визначається як середньоарифметичне усіх оцінок здобувача вищої освіти, які він отримав за кожне з питань екзаменаційного білету. Цей бал переводиться у 100-бальну шкалу.

Таблиця переведення середньозваженого балу у 100-бальну шкалу

100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал
100	4,97–5,00	80	4,10–4,14	60	3,10–3,14	40	2,25–2,29	20	1,15–1,20
99	4,94–4,96	79	4,05–4,09	59	3,05–3,09	39	2,20–2,24	19	1,09–1,14
98	4,91–4,93	78	4,00–4,04	58	3,00–3,04	38	2,15–2,19	18	1,03–1,08
97	4,87–4,90	77	3,95–3,99	57	2,96–2,99	37	2,10–2,14	17	0,97–1,02
96	4,84–4,86	76	3,90–3,94	56	2,93–2,95	36	2,05–2,09	16	0,91–0,96
95	4,80–4,83	75	3,85–3,89	55	2,90–2,92	35	2,00–2,04	15	0,85–0,90
94	4,76–4,79	74	3,80–3,84	54	2,87–2,89	34	1,95–1,99	14	0,79–0,84
93	4,72–4,75	73	3,75–3,79	53	2,84–2,86	33	1,90–1,94	13	0,73–0,78
92	4,68–4,71	72	3,70–3,74	52	2,81–2,83	32	1,85–1,89	12	0,67–0,72
91	4,64–4,67	71	3,65–3,70	51	2,78–2,80	31	1,80–1,84	11	0,61–0,66
90	4,60–4,63	70	3,60–3,64	50	2,75–2,77	30	1,75–1,79	10	0,55–0,60
89	4,55–4,59	69	3,55–3,59	49	2,70–2,74	29	1,69–1,74	9	0,49–0,54
88	4,50–4,54	68	3,50–3,54	48	2,65–2,69	28	1,63–1,68	8	0,43–0,48
87	4,45–4,49	67	3,45–3,49	47	2,60–2,64	27	1,57–1,62	7	0,37–0,42
86	4,40–4,44	66	3,40–3,44	46	2,55–2,59	26	1,51–1,56	6	0,31–0,36
85	4,35–4,39	65	3,35–3,39	45	2,50–2,54	25	1,45–1,50	5	0,25–0,30
84	4,30–4,34	64	3,30–3,34	44	2,45–2,49	24	1,39–1,44	4	0,19–0,24
83	4,25–4,29	63	3,25–3,29	43	2,40–2,44	23	1,33–1,38	3	0,13–0,18
82	4,20–4,24	62	3,20–3,24	42	2,35–2,39	22	1,27–1,32	2	0,07–0,12
81	4,15–4,19	61	3,15–3,19	41	2,30–2,34	21	1,21–1,26	1	0,01–0,06

4.2. Критерії оцінювання екзаменаційних завдань.

Завдання 1: лінгвістичний аналіз художнього тексту та пояснення сутності деяких підкреслених мовних феноменів з тексту

Зміст відповіді:

- повне розуміння тексту;
- пояснення в стислій формі відомостей про автора твору та його місце в літературній творчості певної епохи;
- змістовна інтерпретація уривку тексту з аналізом певних засобів і стилістичних прийомів, а також власною оцінкою прочитаного;
- впізнавання й чітке пояснення сутності одного з філологічних феноменів.

Форма відповіді:

- коректна фонетична презентація тексту;
- вільне володіння лексичним мінімумом;
- зв'язність та швидкість мовлення;
- логічне, послідовне викладання матеріалу з дотриманням семантичних та формальних зв'язків між реченнями.

Оцінка **"відмінно"** передбачає такі вимоги:

Допускається до 4-х незначних помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.

"Добре"

Невиконання однієї вимоги до змісту або однієї вимоги до форми.

Допускається 5-6 фонетичних, лексичних, граматичних або стилістичних помилок.

"Задовільно"

Невиконання двох/трьох вимог до змісту та однієї вимоги до форми.

Допускається 10 фонетичних, лексичних, граматичних або стилістичних помилок.

"Незадовільно"

Невиконання трьох вимог до змісту та однієї/двох вимог до форми.

Наявність у відповіді здобувача вищої освіти 11 та більше помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.

Завдання 2: реферування англомовного газетного дискурсу:

Зміст відповіді:

- повне розуміння запропонованого тексту;
- визначення та формулювання основних проблем тексту;
- знання розмовної тематики, яка відповідає навчальній програмі курсу;
- володіння в повному обсязі базовим словником та вмінням вільно та аргументовано висловлювати власну думку.

Форма відповіді:

- фонетично коректне мовлення;
- вільне володіння уміннями діалогічного мовлення;
- темп мовлення нормальний;
- грамотність мовлення.

Оцінка **"відмінно"** передбачає такі вимоги:

Допускається до 4-х граматичних або лексичних помилок.

"Добре"

Невиконання однієї/двох вимог до змісту та однієї до форми.

Допускається 5-7 граматичних або лексичних помилок.

"Задовільно"

Невиконання двох/трьох вимог до змісту та однієї вимоги до форми.

Допускається 8-11 граматичних або лексичних помилок.

"Незадовільно"

Невиконання трьох/чотирьох вимог до змісту, однієї/двох вимог до форми.

Наявність у відповіді здобувача вищої освіти 12 та більше граматичних або лексичних помилок.

Завдання 3: з перевірки методичної й психолого-педагогічної компетенцій здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»:

- методична грамотність;
- здатність до обґрунтування методичних й психолого-педагогічних рішень;
- термінологічна коректність.

Оцінка "**відмінно**" передбачає такі вимоги:

Методична грамотність: виконані відповідно до вимог планування діяльності вчителя в закладах середньої освіти календарно-річне планування за підручником АМ для ... класу, тематичний план за певним ... блоком й план-конспект уроку АМ.

Здатність до обґрунтування методичних й психолого-педагогічних рішень: здобувач вищої освіти спонтанно і правильно реагує на запитання екзаменатора. Він здатний теоретично обґрунтувати вибір власних методичних й психолого-педагогічних рішень.

Термінологічна коректність: здобувач вищої освіти досить вільно і коректно користується методичною й психолого-педагогічною термінологією. Він володіє достатнім запасом методичних й психолого-педагогічних термінів.

Оцінка "**добре**" передбачає такі вимоги:

Методична грамотність: календарно-річне планування за підручником АМ для ... класу, тематичний план за певним ... блоком й план-конспект уроку АМ виконані методично грамотно, проте є незначні недоліки в дотриманні зазначених вимог.

Здатність до обґрунтування методичних й психолого-педагогічних рішень: здобувач вищої освіти адекватно реагує на запитання екзаменатора, однак він недостатньо впевнено обґрунтовує вибір власних методичних й психолого-педагогічних рішень.

Термінологічна коректність: здобувач вищої освіти в основному правильно використовує методичну й психолого-педагогічну термінологію. Невелика кількість термінологічних помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Оцінка "**задовільно**" передбачає такі вимоги:

Методична грамотність: календарно-річне планування за підручником АМ для ... класу, тематичний план за певним ... блоком й план-конспект уроку АМ виконані із значними недоліками стосовно зазначених вимог.

Здатність до обґрунтування методичних й психолого-педагогічних рішень: здобувач вищої освіти не зовсім адекватно реагує на запитання екзаменатора. Він відчуває труднощі в обґрунтуванні вибору власних методичних й психолого-педагогічних рішень.

Термінологічна коректність: здобувач вищої освіти допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного. Він володіє обмеженим запасом методичних й психолого-педагогічних термінів.

Оцінка "**незадовільно**" передбачає такі вимоги:

Методична грамотність: календарно-річне планування за підручником АМ для ... класу, тематичний план за певним ... блоком й план-конспект уроку АМ виконані методично безграмотно.

Здатність до обґрунтування методичних й психолого-педагогічних рішень: здобувач вищої освіти не здатний правильно реагувати на запитання екзаменатора. Він не може обґрунтувати вибір власних методичних й психолого-педагогічних рішень.

Термінологічна коректність: здобувач вищої освіти майже не користується методичною й психолого-педагогічною термінологією. Його запас методичних й психолого-педагогічних термінів - мінімальний.

5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

1. Англійська мова. Навчальні програми для 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf>
2. Карп'юк О.Д. Англійська мова: підручник для 5-го класу загальноосвітніх навчальних закладів (5-ий рік навчання). – Тернопіль: «Видавництво Астон», 2013. – 280 с. <https://4book.org/uchebniki-ukraina/5-klas/angliyska-mova-5-klas-karpyuk-2018>
3. Несвіт А.М. Англійська мова: підруч. для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / А.М. Несвіт – К: «Генеза», 2013. – 224 с. <https://4book.org/uchebniki-ukraina/5-klas/angliyska-mova-5-klas-nesvit-2018>
4. Карп'юк О.Д. Англійська мова: підручник для 6-го класу загальноосвітніх навчальних закладів (6-ий рік навчання). – Тернопіль: «Видавництво Астон», 2014. – 224 с. <https://vidminnik.com.ua/6-klas/inostrannyie-yazyiki-6-klas/angliyska-mova-6-klas-o-d-karp-yuk>
5. Несвіт А.М. Англійська мова (6-ий рік навч.): підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / А.М. Несвіт – К: «Генеза», 2014. – 224 с. <https://4book.org/uchebniki-ukraina/6-klas/1527-anglijska-mova-6-klas-nesvit-2014>
6. Карп'юк О.Д. Англійська мова: підручник для 7-го класу загальноосвітніх навчальних закладів (7-ий рік навчання). – Тернопіль: «Видавництво Астон», 2015. – 226 с. <https://4book.org/uchebniki-ukraina/7-klas/1945-anglijska-mova-7-klas-karpyuk-2015>
7. Несвіт А.М. Англійська мова (7-ий рік навч.): підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / А.М. Несвіт – К: «Генеза», 2015. – 204 с. <https://4book.org/uchebniki-ukraina/7-klas/1887-anglijska-mova-7-klas-nesvit-7-i-rik-2015>
8. Карп'юк О.Д. Англійська мова: підручник для 8-го класу загальноосвітніх навчальних закладів (8-ий рік навчання). – Тернопіль: «Видавництво Астон», 2016. – 287 с. https://subject.com.ua/textbook_pdf/english/8_1.pdf#viewer.action=download
9. Несвіт А.М. Англійська мова (8-ий рік навч.): підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / А.М. Несвіт – К: «Генеза», 2016. – 248 с. <https://4book.org/uchebniki-ukraina/8-klas/2280-anglijska-mova-8-klas-nesvit-2016>

10. Карп'юк О.Д. Англійська мова (9-ий рік навчання): підручник для 9-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. – Тернопіль: «Видавництво Астон», 2017. – 288 с. <https://4book.org/uchebnyki-ukraina/9-klass/pidruchnik-angliyska-mova-9-klas-karpyuk-2017-english>
11. Несвіт А.М. Англійська мова (9-ий рік навч.): підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / А.М. Несвіт – К: «Генеза», 2017. – 288 с. <https://4book.org/uchebnyki-ukraina/9-klass/angliyska-mova-9-klas-nesvit-2017>
12. Opportunities <https://za4itaika.ru/Pages/English-books/Opportunities-01.php>

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Антрушина Г.Б., Афанасьєва О.В., Морозова Н.Н. Лексикологія англійського язика: Учебник для студ. пед. ин-тов по спец. № 2103 «Иностр. яз.». – М.: Высшая школа, 1985.
2. Блох М.Я. Теоретические основы грамматики. - М.: Высшая школа, 2000. – 156с.
3. Волкова Л.М. Теоретична граматики англійської мови: сучасний підхід. Навч. посібник.- К.: «Освіта України», 2010. - 256с.
4. Гороть Є.І. Лексикологія сучасної англійської мови: Збірник вправ. – К.: Либідь, 1996.
5. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту : навчальний посібник / Т.А. Єщенко. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2009. – С. 5-28.
6. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: «Ленвіт», 2003. – 273 с.
7. Закон України «Про освіту» / Освіта України. Нормативно-правові документи. – К.: Міленіум, 2001. – С. 11 – 38 (поточна редакція від 01.04.2014 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>).
8. Иофик Л. Л., Чахоян Л. П., Поспелова А. Г. Хрестоматия по теоретической грамматике английского языка (Readings in the Theory of English Grammar). - Л., 1981. – 218с.
9. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 423 с.
10. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 416 с.
11. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка. – М., 1996.
12. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. Навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів англійської мови / В. А. Кухаренко. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. – 272 с.
13. Кухаренко В.А. Seminars in Stylistics: учебное пособие / В.А. Кухаренко. – М.: Флинта: Наука, 2009. – 184 с.
14. Леонтьєва С.Ф. Теоретическая фонетика английского языка: Учеб. для студентов вечер. и заоч. отд-ний педвузов. - 2-е изд., испр. и доп. / С.Ф. Леонтьева. - М.: Высш. шк., 1988. - 271с.
15. Лотоцька К. Стилїстика англійської мови. English stylistics (Textbook): Навчальний посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 254 с.

16. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підруч. для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищих навч. закладів / О.Б. Бігич, Н.Ф. Бориско, Г.Е. Борецька [та ін.; під заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с. <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/267/Методика%20навчання%20МіК%20підручник%20%202013.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
17. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах / Панова Л.С., Андрійко І.Ф., Тезікова С.В., Потапенко С.І., Чекаль Г.С. та ін. Підручник. — К.: Академія, 2010. — 328 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/427509.pdf
18. Мороховская Э.Я. Основы теоретической грамматики английского языка. - М.: Высшая школа, 1984. – 305с.
19. Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови. – Х., 1993.
20. Науменко А.М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 416 с.
21. *Паращук В.Ю.* Теоретична фонетика англійської мови : Навчальний посібник для студентів іноземних мов. – Вінниця, Нова Книга, 2005. – 240 с.
22. Практикум з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах (на матеріалі англійської мови): Посібник для студентів / Кол. авторів під керівництвом С.Ю.Ніколаєвої і Г.С.Бадаянц. – К.: Ленвіт, 2001. – 296 с.
23. Практична і теоретична фонетика англійської мови [Текст] : навч.-метод. посібник для студ. стац. та веч. і заоч. форм навчання / Уклад.: Є.О. Снегір'ова, Т.В. Макухіна, Л.В. Велікова, М.П. Дворжецька, Б.І. Рубінська ; Рец.: М.П. Дворжецька, Б.І. Рубінська. – К. : КДЛУ, 1998. – 60 с.
24. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля. – К., 2006. – 716 с.
25. Соколова М.А. Практическая фонетика английского языка: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / М.А.Соколова [и др]. - М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2003. - 384 с.
26. Соколова М.А. Теоретическая фонетика английского языка: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / М.А.Соколова [и др]. - 3-е изд., стереотип. - М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2004. -286 с.
27. Теоретична граматики англійської мови: курс лекцій для студентів спеціальності «Англійська мова і література»/ Уклад. А.Ф.Паладьєва.- Умань: РВЦ «Софія», 2008. - 34с.
28. Смирницкий Л.И. Морфология английского языка. - М.: Высшая школа, 1981. – 123 с.
29. Смирницкий Л.И. Синтаксис английского языка. - М.: Высшая школа, 1981. – 127 с.
30. Харитонов І.К. Теоретична граматики англійської мови. - Вінниця: NOVA КНУНА, 2006. – 245с.
31. Харитончик З.А. Лексикология английского языка. – Минск: Высшая школа, 1992.
32. Alexeyva I. Theoretical English Grammar course. – Vinnytsya: NOVA КНУНА, 2007. – 208с.
33. Arnold I.V. The English Word. – М., 1986.
34. *Babiychuk L.V., Bekhta I.A.* English Phonetics. A Theoretical Course For the Students of the Faculty of Foreign Languages. – Lviv: Interprint-M, 2009. – 204 p.

35. Ginsburg R.S., Khidekel S.S., Knyaseva G. Y., Sankin A.A. A Course in Modern English Lexicology. – M., 1979.
36. Kukharenko V.A. A Book of Practice in Stylistics. – Moscow: Higher School, 2003. – 159 p.
37. Thornbury S. About Language. Tasks for teachers of English. – Cambridge: Cambridge University Press, 2017. – 353 p.
38. Vassilyev V.A. English Phonetics.- M., 1980.

Допоміжна:

1. Боднар С.В. Стилїстика англійської мови. Тексти лекцій (англ. мовою) з дисципліни «Стилїстика англійської мови» для студентів IV курсу / Укладач С. В. Боднар. – Одеса: Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського, 2008. – 80 с.
2. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилїстика англійської та української мов: посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 224 с.
3. Європейське Мовне Портфоліо: метод. вид. / Уклад. О. Карп'юк. – Тернопіль: Лібра Терра, 2008. – 112 с.
4. Єфімов Л.П., Ясінська О.А. Стилїстика англійської мови і дискурсивний аналіз. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 240 с.
5. Литл Д. Европейский Языковой Портфель: пособие для учителей и преподавателей пед. фак-тов / Д. Литл, р. Перклова ; пер. с англ. под общ. ред. К.М. Ирисхановой. – М.: МГЛУ, 2003. – 72 с.
6. Полонська Т. К. Мовне портфоліо як інноваційний компонент навчально-методичних комплексів з іноземної мови для старшої школи / Т.К. Полонська // Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць. – К.: Пед. думка, 2012. – Вип. 12. – С. 637 – 645.
7. Babychuk L.V., Bekhta I.A. English Phonetics. A Theoretical Course For the Students of the Faculty of Foreign Languages. – Lviv: Interprint-M, 2009. – 204 p.
8. Brovchenko T., Bant I. English Phonetics. – Київ: Радянська школа, 1964.
9. Brown G. Listening to Spoken English. – М.: Prosveshcheniye, 1984.
10. Comfort J. Effective presentations : teacher's book / J. Comfort with York Associates. – Oxford : Oxford University Press, 2010. – 48 p.
11. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment / Council of Europe. – UK : Cambridge University Press, 2001. – 260 p.
12. *Crystal D.* The Cambridge Encyclopedia of the English Language. – Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
13. *Gimson A.* An Introduction to the Pronunciation of English. – 3rd ed. – L.: Blackwell, 1980.
14. *Halliday M. A. K.* A Course in Spoken English: Intonation. – L.: Penguin, 1970.
15. *Hewings M.* Pronunciation Tasks. – Cambridge: CUP, 1995.
16. *Kenworthy J.* Teaching English Pronunciation. – London & N.Y.: Mouton de Gruyter, 1987.
17. *Ladefoged Peter.* Elements of Acoustic Phonetics. – 2nd ed. – The University of Chicago Press, Ltd, 1996.
18. *Roach P.* English Phonetics and Phonology. – Cambridge: CUP, 1991.

19. *Rogerson P., Gibbert J. Speaking Clearly Pronunciation and Listening Comprehension for Learners of English.* – Cambridge: CUP, 1990.
20. *Wells J.C. Accents of English.* – Cambridge: CUP, 1982.
21. *Лебединская Б.Я. Фонетический практикум по английскому языку.* – М.: Международные отношения, 1978. – 176 с.